

SENAT DE BELGIQUE**SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1991-1992**

6 MAI 1992

**Projet de loi portant
des dispositions sociales et diverses**

(Articles 157 à 162)

**RAPPORT
FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR MME MAXIMUS**

Le président entame la discussion en soulignant qu'une erreur matérielle s'est glissée dans le projet de loi en ce qui concerne les dispositions que doit examiner la Commission de la Justice.

L'article 157 du projet figure au chapitre IV: Intérieur, Section 3: Support financier de l'action de la police communale.

Ont participé aux travaux de la Commission :

1. Membres effectifs: MM. Lallemand, président; Arts, Barzin, Mme Cahay-André, MM. Erdman, Foret, Goovaerts, Hermans, Loones, Lozie, Mahoux, Stroobant, Vaes, Van Belle, Vandenberghe, R. Van Rompaey, Verberckmoes et Mme Maximus, rapporteur.

3. Autre sénateur: M. Desmedt.

R. A 15882*Voir:***Documents du Sénat:**

315 (S.E. 1991-1992) :

N° 1: Projet de loi.

N°s 2 à 8: Rapports.

BELGISCHE SENAAT**BUITENGEWONE ZITTING 1991-1992**

6 MEI 1992

**Ontwerp van wet houdende
sociale en diverse bepalingen**

(Artikelen 157 tot 162)

**VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT
DOOR MEVR. MAXIMUS**

Bij de aanvang van de bespreking vestigt de Voorzitter er de aandacht op dat er een materiële vergissing geslopen is in het ontwerp van wet, wat betreft de bepalingen die door de Commissie voor de Justitie moeten worden onderzocht.

Artikel 157 van het ontwerp werd opgenomen in het hoofdstuk IV: Binnenlandse Zaken, Afdeling 3: Financiële ondersteuning voor de werking van de gemeentepolitie.

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden: de heren Lallemand, voorzitter; Arts, Barzin, mevr. Cahay-André, de heren Erdman, Foret, Goovaerts, Hermans, Loones, Lozie, Mahoux, Stroobant, Vaes, Van Belle, Vandenberghe, R. Van Rompaey, Verberckmoes en mevr. Maximus, rapporteur.

3. Andere senator: de heer Desmedt.

R. A 15882*Zie:***Gedr. St. van de Senaat:**

315 (B.Z. 1991-1992) :

Nr. 1: Ontwerp van wet.

Nrs. 2 tot 8: Verslagen.

Or, il concerne une augmentation des amendes pénales, une matière qui a toujours été traitée par la Commission de la Justice.

La commission décide, dès lors, de commencer par l'examen de cet article.

Art. 157

A un membre qui a demandé à combien l'on évalue le produit de l'augmentation proposée des amendes, le ministre répond qu'il devrait se monter à près de 60 millions de francs.

L'intervenant, constatant qu'une augmentation des amendes pénales a déjà été proposée l'année passée, demande quelle est la raison de la nouvelle augmentation proposée.

Le ministre souligne que la nouvelle augmentation proposée doit plutôt permettre d'obtenir des rentrées dans un but bien précis.

Un autre membre déclare qu'il approuvera le texte, mais il souligne, néanmoins, que, selon l'exposé des motifs, cette augmentation doit servir à assurer un « service de police complet ». Apparemment, il appartiendra au Roi de déterminer quelles communes ne remplissent pas les conditions à réunir pour que soit assuré un service de police complet.

Toujours selon l'exposé des motifs, la notion de « service de police complet » englobe, pour les années 1992 et 1993, l'achat d'ethylomètres. L'intervenant insiste, toutefois, pour que le Gouvernement fixe, avant 1993, les critères auxquels doit répondre un service de police complet. Le Conseil d'Etat a d'ailleurs posé des questions à ce sujet. L'on pourrait difficilement admettre que le Gouvernement soit habilité à définir d'autorité cette notion.

Le ministre rappelle qu'il y aura finalement lieu de faire un choix. L'on peut admettre que le Gouvernement doive assumer une responsabilité globale en ce qui concerne la sécurité dans le pays, auquel cas il doit pouvoir juger si une commune remplit ou non un minimum d'obligations en matière de police. Il doit, par conséquent, pouvoir conclure des contrats de sécurité imposant un minimum d'obligations aux communes et prévoyant l'octroi d'une indemnité à celles qui fournissent des efforts au-delà de ce qui leur est nécessaire pour respecter leurs obligations minimales.

L'on peut aussi refuser ce pouvoir au Gouvernement, et, dans ce cas, il faudra adresser, aux communes qui ne remplissent manifestement pas leurs obligations minimales — par exemple en matière de per-

Welnu, artikel 157 beoogt een verhoging van de strafrechtelijke geldboeten, een aangelegenheid die steeds door de Commissie voor de Justitie werd behandeld.

De Commissie beslist dientengevolge dit artikel vooraf te bespreken.

Art. 157

Op vraag van een lid welke de te verwachten opbrengst zal zijn van de voorgestelde verhoging van de geldboeten, wordt door de Minister geantwoord dat deze opbrengst om en bij de 360 miljoen zou moeten bedragen.

Hetzelfde lid stelt vast dat vorig jaar reeds een verhoging van de strafrechtelijke geldboeten werd voorgesteld en vraagt welke de reden is van deze nieuwe verhoging.

De Minister herinnert eraan dat het bij de nieuw voorgestelde verhoging eerder gaat om inkomsten te verkrijgen die op een bepaald doel zijn gericht.

Een ander lid verklaart de tekst te zullen goedkeuren, doch herinnert eraan dat, blijkens de memorie van toelichting, deze verhoging zal worden aangewend voor « volwaardige politiezorg ». De Koning zal blijkbaar bepalen welke gemeenten niet beantwoorden aan de vereisten van volwaardige politiezorg.

Steeds blijkens de memorie van toelichting ressorteert, voor 1992 en 1993, onder het begrip volwaardige politiezorg, het aankopen van apparatuur bestemd voor het uitvoeren van de ademtest. Het lid zou er evenwel bij de Regering willen op aandringen dat zij vóór 1993 de criteria zou vastleggen van wat uiteindelijk onder volwaardige politiezorg moet worden verstaan. Trouwens de Raad van State heeft daaromtrent vragen gesteld. Het zou moeilijk aanvaardbaar zijn dat de Regering de volledige bevoegdheid zou krijgen om dit begrip zelf en eigenmachtig in te vullen.

De Minister herinnert eraan dat er uiteindelijk een keuze moet worden gedaan. Ofwel aanvaardt men dat de Regering een globale verantwoordelijkheid te dragen heeft op het vlak van de veiligheid in het land, met het gevolg dat zij er dan ook moet kunnen over oordelen of elke gemeente het minimum van haar verplichtingen in politieaangelegenheden al dan niet nakomt. Dientengevolge moet de Regering de mogelijkheid hebben veiligheidscontracten af te sluiten, waarbij de gemeenten een minimale last worden opgelegd en een vergoeding wordt toegekend aan die gemeenten die, boven deze minimum-verplichtingen, bijkomende inspanningen hebben gedaan.

Ofwel, zo men aan de Regering deze bevoegdheid niet verleent, moet dan aan de gemeenten, die hun minimum-verplichtingen klaarblijkelijk niet nakomen — bij voorbeeld wat de permanentie gedurende

manence du week-end — la facture relative aux charges que la gendarmerie doit supporter en conséquence.

Il n'est, en effet, pas normal que certaines communes puissent avoir des excédents budgétaires en n'assurant pas de permanences de police les week-ends ou la nuit, ce qui entraîne l'obligation de faire systématiquement appel à la gendarmerie, qui n'est plus en mesure, dès lors, de se trouver là où elle devrait se trouver pour les besoins de la sécurité.

L'intervenant partage ce point de vue et demande s'il ne vaudrait pas mieux dès lors de préciser que le Roi fixe les conditions d'octroi et de répartition par un arrêté délibéré en Conseil des ministres.

Le ministre propose d'examiner cette suggestion au cours de la discussion relative au budget de l'année prochaine.

Un membre se dit fort sceptique en ce qui concerne la proposition d'augmenter le montant des amendes pénales. L'on en arrive, pratiquement, à assimiler les amendes pénales à des taxes, puisque leur produit peut finalement être établi avec certitude, ce qui signifie que l'on ne tient plus compte du pouvoir d'appréciation qu'a le juge pour ce qui est de la hauteur de l'amende pénale qu'il prononce.

Une telle manière d'agir revient à pratiquer une politique simplifiée de lutte contre la criminalité.

Le ministre répond qu'il n'a jamais considéré l'amende pénale comme une taxe et qu'il n'a jamais déclaré non plus que l'augmentation proposée rapportera avec certitude le montant cité. Il n'est question que d'une évaluation. Le produit ne pourra être établi avec certitude que dans le courant de l'année prochaine.

Un autre membre aimerait savoir quelle augmentation l'on a réalisée l'année dernière.

Le ministre répond que jusque-là, l'augmentation était proportionnelle à l'inflation, et que, si la nouvelle augmentation proposée dépasse cette inflation, c'est pour que l'on puisse financer l'achat des appareils en question.

Le coefficient de multiplication qui était passé de 80 à 90 à la suite de l'augmentation précédente, passera maintenant à 100.

Un membre aimerait savoir quel a été le produit global de l'augmentation précédente des amendes pénales.

Le ministre déclare que le produit de cette augmentation a atteint près de 10 p.c. des recettes. Il s'est donc agi d'un montant de quelque 3,5 à 4 milliards.

L'article est adopté par 8 voix contre 4.

het weekend betreft — een faktuur worden toegezonden voor de lasten die de Rijkswacht dientengevolge te dragen heeft.

Het is immers niet normaal dat een aantal gemeenten budgettaire overschotten hebben, enkel en alleen omdat er tijdens de weekends en 's nachts geen politie ter beschikking is en daarom steeds op de Rijkswacht een beroep moet worden gedaan, met het gevolg dat deze niet kan aanwezig zijn op die plaatsen waar de veiligheid deze aanwezigheid het meest vergt.

Het lid kan zich aansluiten bij deze verklaring en vraagt of het dan niet wenselijk zou zijn in de tekst te bepalen dat de Koning de voorwaarden vaststelt die vereist zijn voor de toekenning en de verdeling bij een in Ministerraad overlegd besluit.

De Minister stelt voor dat voorstel voor te leggen voor het volgend begrotingsjaar.

Een lid verklaart vrij sceptisch te zijn ten aanzien van de voorgestelde verhoging van de strafrechtelijke geldboeten. Uiteindelijk wordt een geldboete gelijkgesteld met een taks vermits men de opbrengst ervan met zekerheid kan vaststellen en er dus geen rekening wordt gehouden met de bevoegdheid van de rechter om te oordelen over de geldboete die hij uitspreekt.

Een dergelijke werkwijze moet eerder als een vereenvoudigd crimineel beleid worden beschouwd.

De Minister antwoordt dat hij zelf de geldboete nooit als een taks heeft gekarakteriseerd en dat hij evenmin heeft verklaard dat de voorgestelde verhoging met zekerheid het geciteerde bedrag zal opbrengen. Het gaat enkel om een schatting. Het is slechts in de loop van het volgende jaar dat de opbrengst met zekerheid zal kunnen worden medegedeeld.

Een ander lid vraagt welke de verhoging was die verleden jaar werd doorgevoerd.

De Minister antwoordt dat tot verleden jaar de verhoging in verhouding stond tot de inflatie, terwijl de nieuwe voorgestelde verhoging daar bovenuit stijgt, met de bedoeling om de aankoop van bedoelde apparatuur te financieren.

De vermenigvuldigingscoëfficiënt, die ingevolge de vorige verhoging gestegen was van 80 naar 90, wordt thans op 100 gebracht.

Een lid vraagt welke de globale opbrengst is die de vorige verhoging van de geldboeten heeft opgebracht.

De Minister verklaart dat het om en bij de 10 pct. van de ontvangsten gaat, met andere woorden tussen 3,5 en 4 miljard.

Het artikel wordt aangenomen met 8 tegen 4 stemmen.

Art. 158

Un commissaire estime qu'une telle disposition n'est pas à sa place dans une loi-programme. La disposition relative aux experts devrait faire l'objet d'une discussion sur le fond et il ne suffit donc pas de l'aborder dans le cadre de la présente discussion.

Le ministre approuve cette remarque. Cependant, si l'on a inscrit cette disposition dans le projet à l'examen, c'est uniquement en vue de résoudre une question urgente touchant à la sécurité sociale, ce qui, bien entendu, ne doit pas empêcher l'examen de l'ensemble du problème, y compris la question des frais liés à une expertise, notamment en matière pénale.

Répondant à une question posée par un membre, le ministre confirme que la disposition proposée ne figure encore dans aucune législation.

Un commissaire demande s'il est possible d'indiquer dans quel sens la réglementation relative aux handicapés modifiera le principe général en la matière.

Le ministre répond que cette question doit être adressée au ministre compétent.

L'article est adopté par 10 voix contre 3.

Art. 159

Cet article est adopté sans discussion par 11 voix contre 3.

Art. 160

Un commissaire déclare qu'il n'est pas hostile à cet article et aux articles suivants.

Il souligne, au nom du groupe auquel il appartient, qu'il faudrait réviser l'article 117 de la Constitution. Une proposition de révision de celui-ci a déjà été examinée au sein de la commission compétente, à laquelle un rapport a été consacré avant les élections législatives. La révision proposée n'a, toutefois, pas pu être adoptée en raison de la dissolution des Chambres.

Une nouvelle proposition a été déposée ensuite, qui a été transmise pour examen à la commission compétente.

L'intervenant aimerait connaître le point de vue du Gouvernement en la matière.

Art. 158

Een lid meent dat dergelijke bepaling niet thuis hoort in een programmawet. De regeling met betrekking tot de deskundigen zou eens ten gronde moeten worden besproken en dus niet alleen bij deze gelegenheid.

De Minister is het eens met deze opmerking. Wanneer deze bepaling evenwel is opgenomen in dit ontwerp, is het enkel de bedoeling een dringende aanpak te lossen in het domein van de Sociale Zekerheid, hetgeen uiteraard geen beletsel kan zijn om de problematiek in zijn geheel aan de orde te stellen, daarin begrepen de kosten die aan een deskundig onderzoek, onder meer in strafzaken, verbonden zijn.

Op vraag van een lid, bevestigt de Minister dat de voorgestelde regeling nog niet voorkomt in een andere wetgeving.

Een lid vraagt of het mogelijk is aan te duiden in welke zin de regeling betreffende de mindervaliden het algemeen principe terzake zal wijzigen.

De Minister antwoordt dat deze vraag dient te worden gericht tot de bevoegde Minister.

Het artikel wordt aangenomen met 10 tegen 3 stemmen.

Art. 159

Dit artikel wordt zonder bespreking aangenomen met 11 tegen 3 stemmen.

Art. 160

Een lid verklaart geen bezwaren te hebben tegen dit en de volgende artikelen.

In naam van de fractie waartoe het lid behoort, dringt het erop aan dat de herziening van artikel 117 van de Grondwet tot een goed einde zou worden gebracht. De herziening van dit artikel werd reeds vóór de wetgevende verkiezingen in de bevoegde Commissie onderzocht en gerapporteerd, doch het voorstel kon niet worden aangenomen ingevolge de ontbinding van het Parlement.

Sindsdien werd een nieuw voorstel ingediend en voor onderzoek naar de bevoegde Commissie gezonden.

Het lid zou het standpunt van de Regering terzake willen kennen.

Un membre se rallie à l'intervention précédente. Il estime néanmoins qu'il faut souligner qu'il reste à résoudre un problème technique mais qu'un consensus peut certainement être réalisé à ce sujet au sein du Gouvernement.

Le ministre rappelle qu'au cours de la précédente législature, la majorité s'est divisée sur ce point et qu'un malentendu est apparu en séance plénière à propos d'un poste budgétaire où l'on avait prévu une majoration des traitements des ministres des cultes dans l'optique de l'adoption de la proposition de révision de l'article 117.

L'on a réinscrit au budget ce sur quoi la majorité gouvernementale a marqué l'accord global, à savoir une première phase de majoration des traitements des ministres des cultes.

En outre, l'on a ajouté au budget un poste où est inscrite une subvention à allouer à la laïcité, qui est proportionnelle à la majoration prévue des traitements des ministres des cultes.

Il faut observer que le Gouvernement n'a pas modifié son point de vue par rapport à la déclaration gouvernementale précédente. En effet, l'on ne peut déduire de la dernière déclaration gouvernementale que toutes les dispositions de la déclaration précédente qui n'y figurent pas deviennent non avenues; le même raisonnement s'applique donc aussi à la reconnaissance de la laïcité.

Un autre commissaire déclare, au nom du groupe auquel il appartient, qu'il se rallie également à la première intervention.

Un membre demande quelle est la majoration concrète qui résulte de la nouvelle disposition proposée et quelle est l'incidence budgétaire de cette majoration.

Le ministre répond qu'en ce qui concerne l'année 1992, il n'y aura pas de majoration notable, puisque la nouvelle règle n'est entrée en vigueur que le 1er novembre; en l'espèce, il s'agira d'un montant de 10 millions.

La proposition actuelle vise à réaliser une majoration de 6 p.c., l'augmentation déjà décidée pour l'ensemble des fonctionnaires y comprise.

En réponse à la question d'un membre, le ministre déclare, en ce qui concerne l'article 160, 5°, que le traitement annuel de l'Imam a été fixé théoriquement à 496 925 francs mais qu'en raison des circonstances que l'on sait, il n'a pas encore pu être versé.

L'article 160 est adopté par 10 voix contre 1 et 3 abstentions.

Een lid sluit zich aan bij de vorige tussenkomst. Nochtans moet de aandacht erop worden gevestigd dat er nog een technisch probleem moet worden opgelost, waarover ongetwijfeld in de schoot van de Regering een consensus kan worden gevonden.

De Minister herinnert eraan dat, tijdens de vorige legislatuur, de meerderheid verdeeld was over dit punt en dat er een misverstand was ontstaan in plenaire vergadering betreffende een post in de begroting waarin voorzien was in een weddeverhoging van de bedienaars van de erediensten en zulks in verband met de goedkeuring van artikel 117.

In de begroting is opnieuw opgenomen wat het voorwerp heeft uitgemaakt van het globale akkoord van de meerderheid binnen de Regering, namelijk een eerste fase van de weddeverhoging van de bedienaars van de erediensten.

Bovendien werd een post in de begroting opgenomen met het oog op de subsidiering van de laïciteit, in dezelfde verhouding als de verhoging voorzien voor de bedienaars van de erediensten.

Er moet worden opgemerkt dat de Regering zijn standpunt niet heeft gewijzigd ten overstaan van de vorige regeringsverklaring. Men mag immers uit de laatste regeringsverklaring niet afleiden dat alles, wat hierin niet is overgenomen uit de vorige regeringsverklaring, ongedaan is gemaakt; dit geldt dus evenmin wat betreft de erkenning van de laïciteit.

Een ander lid sluit zich, in naam van de fractie waartoe het behoort, eveneens aan bij de eerste tussenkomst.

Een lid vraagt welke concrete verhoging voortvloeit uit de voorgestelde nieuwe bepaling en welke daarvan de budgettaire weerslag is.

De Minister antwoordt dat, wat het jaar 1992 betreft, er geen sprake kan zijn van een noemenswaardige verhoging, vermits de nieuwe regel slechts ingegaan is sinds 1 november; voor dit laatste geval betreft het een bedrag van 10 miljoen.

Wat nu wordt voorgesteld is een verhoging van 6 pct., waarin reeds is opgenomen, de verhoging waartoe werd beslist voor het geheel van het ambtenarenkorps.

Op vraag van een lid bevestigt de Minister dat, wat betreft artikel 160, 5°, de jaarwedde van de Imam theoretisch is vastgesteld op 496 925 frank, doch dat deze, om de bekende omstandigheden, nog niet kon worden uitgekeerd.

Artikel 160 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1 stem, bij 3 onthoudingen.

Art. 161 et 162

Les articles 161 et 162 sont adoptés sans discussion, par 10 voix contre 1 et 3 abstentions.

Confiance a été faite au rapporteur à l'unanimité des 14 membres présents.

Le Rapporteur,
L. MAXIMUS.

Le Président,
R. LALLEMAND.

CORRECTIONS A APPORTER

CHAPITRE V

Justice

SECTION 1re

Amendes pénales

Art. 157

...

SECTION 2

Modification de l'article 982
du Code judiciaire

Art. 158

...

Art. 159

...

SECTION 3

Statut des ministres des cultes

Art. 160

...

Art. 161

...

Art. 162

...

Art. 161 en 162

De artikelen 161 en 162 worden zonder bespreking aangenomen met 10 stemmen tegen 1 stem, bij 3 onthoudingen.

Vertrouwen wordt met eenparigheid van de 14 aanwezige leden geschonken aan de rapporteur.

De Rapporteur,
L. MAXIMUS.

De Voorzitter,
R. LALLEMAND.

AAN TE BRENGEN CORRECTIES

HOOFDSTUK V

Justitie

AFDELING 1

Strafrechtelijke geldboeten

Art. 157

...

AFDELING 2

Wijziging van artikel 982
van het Gerechtelijk Wetboek

Art. 158

...

Art. 159

...

AFDELING 3

Statuut van de bedienaars van de erediensten

Art. 160

...

Art. 161

...

Art. 162

...